

Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 29.10.2019 nr 8-1/6087

Meie 14.11.2019 nr 10-3/19/97-2

Tartu Ringkonnakohtu arvamus pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (maksejõuetusõiguse revisjon) osas.

1. Nõustume järgnevate seadusemuudatustega, mida tuleb osaliselt täiendada:

Tartu Ringkonnakohtus nõustub alljärgnevalt nimetatud seadusemuudatustega, kuid mitmete muudatuste juures on ära toodud täiendavad täpsustused, et normi sisu ja eesmärk oleks veelgi selgem.

- § 1 lg 4 – esimeses lauses lisada pärast sõna „kohustusi“ sõnad „ja pärandaja“. Vastasel juhul võib jääda arusaamatuks, kas siinjuures mõistetakse pärandaja või pärija võlausaldajaid.
- § 8¹, § 13 lg 2¹ – ringkonnakohtus märgib, et pärandvara pankrotimenetluse kohta käesoleval ajal erisätted puuduvad, kuid seni ei ole praktikas ka probleeme tekkinud. Osaliselt võib selle põhjuseks olla asjaolu, et keerulisi pärandvara pankrotimenetlusi toimunud ei ole.

§ 8¹ lg 4 vajab täiendavat täpsustamist. Seletuskirja järgi peaks võlgniku pärijal olema kindlasti kaasaaitamiskohustus teabe ja dokumentide esitamiseks, kuid menetluse tagamise abinõusid ja nende rakendamist tuleks rakendada piiratult. Muudatuse kohaselt ei kohaldata võlgniku pärija suhtes kohustuse täitmise abinõusid (PankrS §-d 88, 89 ja 91). Ringkonnakohtus märgib, et kohustuse täitmise tagamiseks tuleks ette näha vajalikud abinõud ka võlgniku pärija suhtes (trahv).

Samuti vajab täiendavat täpsustamist § 8¹ lg 8, mis käsitleb pärijale ajutise esindaja määramist. Sättest ega seletuskirjast ei nähtu, kes võib olla ajutine esindaja, kas tal on õigus saada tasu, mis on tema õigused pankrotimenetluses ning millal ajutine esindus lõpeb. Muudatusega taotletavat eesmärki on võimalik saavutada pärandi hooldaja nimetamisega (PärS § 112), mistõttu puudub vajadus pankrotiseaduse muutmiseks ajutise esindaja määramise kohta. Ka § 8¹ lg 8 teine lause toetab pärija puudumisel pärandi hooldaja nimetamist.

- § 11 lg 2 – teises lauses nimetatud „temale“ asendada „makse teinud isikule“.

- § 12 lg 1¹ – vajab täiendamist selles osas, et pankrotiavaldus toimetatakse kätte muu hulgas ajutisele esindajale. Ka seletuskirjas on viide avalduse kättetoimetamise kohta ajutisele esindajale.
- § 17 lg-d 3–4 – ringkonnakohus nõustub, et teatud juhtudel ei ole otstarbekas täitemenetluses vara realiseerimist lõpetada ning kohtutäitur võiks jätkata vara müügiga. Samas vajab olukord, kus kohtutäitur jätkab vara müügiga pankroti väljakuulutamise järgselt, täiendavat analüüsi normi kooskõla PankrS § 35 lg 1 p-ga 2 ja §-ga 36, mille kohaselt läheb pankroti väljakuulutamise ja pankrotihaldurile üle vara valitsemise õigus. Lisaks tuleb juhtida tähelepanu võimalikule maksustamise (käibemaks) probleemile, kui kohtutäitur müüb vara, aga maksud peab tasuma pankrotihaldur.

Samuti on põhjendatud muudatus, et kohtutäituril on tasu saamise õigus kohtutäituri seaduse ja täitemenetluse seadustiku alusel olukorras, kus müüb vara halduri asemel. Kohtutäitur ei peaks saama tasu pankrotivõlausaldajana, nagu käesoleva aja praktikas.

- § 19 lg 3 – praktikas on probleeme teabe saamisega pankrotimenetluses, mistõttu on ettepanek (kolm aastat) mõistlik.
- § 23 lg-d 1–4 ja 5¹ – halduri tasu sidumine Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammääraga on mõistlik. Halduri tasu ei peaks olema seotud kindla summaga.
- § 27 lg 5 – sõnastus on ebaselge, mistõttu vajab säte täpsustamist. Sättest jääb arusaamatuks, millise avalduse rahuldamata jätmise kohta teade avaldatakse.
- § 29 lg 3 – sätet tuleks täpsustada, et kehtib juriidiliste isikute suhtes.
- § 30 lg-d 3–4 – avalduse, milles võlausaldaja nõuab deposiiti tasutud summa hüvitamist, lahendamine toimub hagita menetluses. Samas on sellise avalduse lahendamine oma olemuselt hagimenetlus, kus menetlusosalised esitavad väidete tõendamiseks vastavaid tõendeid. Siiski ei ole antud asjas eesmärk, et kohus hakkaks omal algatusel tõendeid koguma. Seega tuleks sätet täiendada ning märkida, et kohus omal algatusel tõendeid ei kogu (sarnaselt § 106 lg 4 muudatusega).

Samuti tuleb rõhutada, et võlausaldaja avalduse lahendamine ei tohiks toimuda pankrotimäärusega. Vastasel juhul tekib oht, et pankrotimäärust käsitletakse teistes menetlustes tõendina, mille järgi on juhatuse liige enda kohustusi rikkunud. Lisaks võivad juhatuse liikmed hakata pankrotimäärusi vaidlustama ainuüksi põhjusel, kui selles fikseeritakse temapoolne kohustuste rikkumine. Kuna avalduse lahendamine peaks toimuma kiiresti, tuleks see lahendada samal ajal pankrotimäärusega, kuid eraldi määrusega.

Lisaks tuleks lõike 4 viimases lauses nimetatud sõna „talle“ täpsustada ja asendada sõnadega „makse teinud isikule“.

- § 31 lg-d 1¹–1² – sätte eesmärk on ette näha teatud elulised asjaolud, millal juriidilisest isikust võlgniku maksejõuetust eeldatakse, mida saaks kasutada tagasivõitmiste ja juhatuse liikmete vastu esitatavate nõuete puhul pankroti väljakuulutamisel. Muudatuse eesmärk on lihtsustada maksejõuetuse hetke väljaselgitamist ning suunata ühingu

juhatuse liikmed oma kohustusi õigeaegselt täitma, et vältida ühingute raugemisi. Ringkonnakohus juhib tähelepanu, et lõike 1² osas tuleks lähtuda ühinguõiguse põhimõtetest.

- § 36 lg 6¹ – ei peaks olema eraldi lõikes sätestatud (lõike 6 juurde).
- § 44 lg-d 4–7 – ringkonnakohus nõustub muudatustega, kuna selle eesmärgiks on järgida pankrotimenetluse üldiseid põhimõtteid. Kui pankroti vara avalikul enampakkumisel müüakse, tuleb saada parim hind ning kinnistule seatud hüpoteegid kustutada. Vastasel juhul ei leita kinnistutele ostjaid, sest krediidasutused ja muud isikud ei ole nõus hüpoteekidega kinnistuid finantseerima. See kahjustab üldist majanduskeskkonda. Kui kinnistule seatud hüpoteeki ei kustutata, on ainsaks kasusaajaks ostja, kes omandab kinnistu väga soodsalt. Sellega kahjustatakse võlausaldajate huvide kaitse põhimõtet.
- § 55 lg 3 p 5² – säte on põhjendatud ning pankrotihalduri poolt koostatud eelarvest tuleb menetluse jooksul kinni pidada, kuid see ei saa olla lõplikult siduv. Nimelt ei ole kõiki toiminguid ja nende mahtu menetluse alguses võimalik üheselt prognoosida. Samuti muudab eelarve koostamine pankrotihalduri tasu määramise läbipaistvamaks ja võlausaldajatele selgemaks.
- § 61 lg-d 2–5 – ringkonnakohus toetab pankrotihalduri kinnitamise korra muutmist. Ringkonnakohtu hinnangul tuleneb sellest kaks olulist põhimõtet. Esiteks tagab uus hääletamise kord selle, et ükski võlausaldaja ei saa oma menetlusõigusi (hääleõigust) kuritarvitada. Teiseks, muudatuse tulemusena on kohtu ja võlausaldajate võimalused halduri nimetamisel rohkem tasakaalus. Samuti suunab selline regulatsioon pooli varasemast enam kokkuleppele jõudma ning soodustab kohtute ja võlausaldajate koostööd halduri nimetamisel.

Küll aga tuleks § 61 lg 2 teises lauses „nõuete summast“ täpsustada „esitatud nõuete summast“. Kolmandas lauses „kinnitatud häälte arvule“ tuleks asendada „määratud häälte arvule“.

- § 65 lg 11 – sättes viidatud § 171 lg 11 osas on eksimus ja peaks olema § 171 lg 1¹.
- § 65 lg 11³ – sätte esimese lause järgi võib pankrotihaldur taotleda tasuna põhitasu, kuid pankrotiseadus ei defineeri terminit põhitasu ega kasuta seda ka mujal, st sõnastust tuleks muuta. Teises lauses vajab sõna „sellest“ täpsustamist (millest teatama).
- § 82 lg 4 ja lg 8 – ringkonnakohus toetab muudatust, mille kohaselt osaleb kohtunik võlausaldajate üldkoosolekul ja lahendab koheselt häälte määramise vaidluse. Selleks peaks kohtunik olema saanud enne võlausaldajate üldkoosoleku toimumist nõueteiga tutvuda. Käesoleval ajal on praktikas probleemiks ka kohtu ja halduri vaheline koostöö, mille puhul kohus lähtub halduri seisukohast häälte määramise kohta. Samas võib see laheneda pankrotihalduri uue määramise korraga.

Ringkonnakohus rõhutab, et häälte saamiseks peab võlausaldaja nõue olema põhistatud, kuid tõendeid ei hinnata. Tuleks hinnata nõude selgust ja usutavust, kuid tõendamisstandard ei saa olla sama, mis hagimenetluses.

§ 82 lg 4 – teises lauses sõnastust „kui see pole võimalik“ tuleks muuta, kuna jääb arusaamatuks, millised võivad olla need olukorrad, kus häälte määramine ei ole koheselt võimalik. Sätte sõnastamisel tuleks lähtuda tsiviilkohtumenetluse seadustikus ette nähtud hagi tagamise taotluse lahendamise põhimõtetest. Tuleb juhtida tähelepanu ka asjaolule, et seletuskirjas on sätte kohta eksimus. Eelnõu kohaselt lahendab ringkonnakohus määruskaebuse 15 tööpäeva jooksul, kuid seletuskirjas on 5 tööpäeva jooksul. Ringkonnakohus toetab vaidluse lahendamist 15 tööpäeva jooksul alates kaebuse saamisest, mitte 5 tööpäeva jooksul. Vastasel juhul on asja lahendamise aeg ebamõistlikult lühike.

§ 82 lg-s 8 nähakse ette muudatus, mille kohaselt piiratakse allutatud laenuga võlausaldajate (§ 153 lg 1 p 4 ja 7 alusel) ja võlgniku lähikondsete hääleõigust. Ringkonnakohtu hinnangul ei täida kavandatav muudatus selle eesmärki. Esiteks muutuvad häälte määramise vaidlused keeruliseks, kuna kohus peab hakkama hindama maksejõuetuse tekkimise aega ja sellest teadlikkust. Maksejõuetuse hetke tuvastamine on pankrotimenetluse kõige keerulisem vaidlus. Seega on kavandatav säte vastuolus kiire ja efektiivse pankrotimenetluse läbiviimise põhimõtetega, mida aga käesoleva eelnõuga soovitakse saavutada.

Teiseks on sätte eesmärgiks vältida olukorda, kus võlgniku lähikondne kontrollib ja juhib menetlust. Muudatuse kohaselt kui kohus tuvastab, et osaniku või aktsionäri laenu ei antud maksejõuetuse olukorras või võlgniku lähikondne ei teadnud võlgniku maksejõuetusest, saab ta siiski hääletada, menetlust kontrollida ja juhtida. Pankrotimenetluse peab aga läbi viima just võlgnikuga mitteseotud võlausaldajate ühiste huvide kaitse põhimõttest lähtuvalt. Oluline on märkida, et pankrotimenetluses vastu võetavad otsused puudutavad otseselt võlgnikku ja temaga seotud isikuid. Nimelt analüüsitakse menetluses võlgniku tegevust ja temaga seotud isikutega tehtud tehinguid. Ei oma tähtsust, kas lähikondne on olnud hea- või pahauskne. Seetõttu ei peaks allutatud laenuga võlausaldajatel ega võlgniku lähikondsetel olema pankrotimenetluses hääleõigust (automaatne hääleõiguse piirang). Sellise piiranguga kaitstakse võlausaldajate ühiseid huvisid, mis on pankrotimenetluse eesmärgiks.

- § 84¹ lg 3–4 – sätte vajaks täiendamist, kuna nimekirjas ei ole märgitud deposiidina tasutud summa hüvitamise avalduse lahendamist.
- 3. peatüki 5. jagu – maksejõuetuse teenistus on sätestatud pankrotimenetluse organite all 5. jaos, kuid peaks olema sätestatud muus peatükis, kuna tegemist ei ole pankrotimenetluse organiga. Maksejõuetuse teenistuse peatükk tuleks viia uue 12¹ peatüki juurde (nt esimeses jaos).

Ringkonnakohus nõustub maksejõuetuse teenistuse loomisega ning leiab, et see on vajalik. Teenistuse loomise eesmärgiks ei ole ainult pankrotimenetluste läbiviimise efektiivsuse parandamine, vaid see võiks mõjutada positiivselt majanduskeskkonda tervikuna.

- § 93 lg 1¹ – erandlike asjaolude esinemisel on põhjendatud pikendada nõuete esitamise tähtaega (nt palju välismaiseid võlausaldajaid).
- § 100, § 100¹, § 100², § 100³, § 101 – ringkonnakohus nõustub nõuete kaitsmise muudatustega, kuna see muudab pankrotimenetluse kiiremaks. Põhjendatud on suulise

koosoleku vormi kaotamine, kuna praktikas osalevad nõuete kaitsmise koosolekul vähesed võlausaldajad. Samas peab olema tagatud, et nõudeavaldused kui ka tabel, kuhu võlausaldajad registreeritakse, oleksid võlausaldajatele ja kohtule igal ajal elektroonilisel viisil kättesaadavad. Samuti on põhjendatud, et võlausaldaja, kes soovib esitada vastuväite nõudele, peab seda põhistama. Selline muudatus hoiab ära põhjendamatu kohtuvaidlusi, nendega kaasnevaid kulusid ja võlausaldajate omavahelist „kokkumängu“ (nt võlausaldaja võtab hagi õigeks).

§ 100³ lg 4 p 5 – sätte sõnastamisel tuleks lähtuda TMS § 2 lg 1 p 21 sõnastusest „seaduses sätestatud juhul haldusakt avalik-õigusliku rahalise kohustuse täitmiseks“, kuna TMS § 2 lg 1 ei hõlma kõiki haldusakte (võivad olla eriseadustes).

- § 104 lg 1 – sõnastus „vastuväide“ vajab muutmist.
- § 153 lg-d 7–8 – sätte kohaselt rahuldatakse allutatud laenu viimases järjekorras pärast kõikide teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist. Ringkonnakohtu hinnangul ei täida kavandatav muudatus selle eesmärki. Esiteks muutuvad allutatud laenu nõudega seotud vaidlused keeruliseks, kuna kohus peab hakkama hindama maksejõuetuse tekkimise aega. Maksejõuetuse hetke tuvastamine on pankrotimenetluse kõige keerulisem vaidlus. Seega on kavandatav säte vastuolus kiire ja efektiivse pankrotimenetluse läbiviimise põhimõtetega, mida aga käesoleva eelnõuga soovitakse saavutada. Siinjuures tuleb juhtida tähelepanu, et Saksamaal kehtis sarnane regulatsioon kuni 2008. aastani, mille järel kehtestati põhimõte, et osaniku ja aktsionäride laenusid tuleb mõista allutatud laenudena, olenemata andmise ajast (n-õ täisautomaatne süsteem). Leiti, et allutatud laenu tõendamise on keeruline, aeganõudev ja kulukas. Seadus näeb käesoleval ajal ette vaid erandid väikeosanikele/väikeaktsionäridele ja välisinvestoritele.

Teiseks, ei oma tähtsust, mis ajal on laen antud, kuna osanik või aktsionär peab tagama ühingu kapitali seadusele vastavuse. Seega ei ole põhjendatud, et osanik või aktsionär saab pankrotimenetluses eelise, kui on andnud ühingule laenu, mille eesmärk on samuti kapitali investeerimine nagu kapitali sissemakse puhul. Nimelt kui ühing läheb pankrotti, ei saa osanik või aktsionär kapitali sissemakset tagasi nõuda enne, kui kõikide teiste võlausaldajate nõuded on rahuldatud. Kui aga osanik või aktsionär on andnud ühingule laenu, saab ta esitada nõude pankrotivõlausaldajana. Erinev õiguslik olukord ei ole põhjendatud, kuna igal juhul on osanike või aktsionäride laenu eesmärgiks kapitali investeerimine.

Ringkonnakohtus toetab sätte muutmist Saksamaal kehtiva allutatud laenu defineerimise ja rahuldamise põhimõtete järgi, mille kohaselt tuleb mõista igasugust osaniku või aktsionäri poolt antud laenu allutatud laenuna ning mis kuulub pankrotimenetluses rahuldamisele viimases järjekorras.

- § 172 lg-d 2 ja 5¹ – säte on põhjendatud, kuna usaldusisik teostab võlgniku tegevuse üle järelevalvet, kogub makseid ja esitab kohtule aruandeid.
- § 192¹ – sätet tuleks täiendada raske juhtimisvea osas.
- § 192⁴ lg 2 – sätet tuleks täiendada, kuna teenistus peaks saama pankrotimenetlust avaliku uurimisena läbi viia ka siis, kui menetlus raugub pärast pankroti välja kuulutamist. Vastasel juhul on teenistuse sekkumist võimalik kergelt vältida.

2. Ei nõustu järgnevate muudatustega:

Tartu Ringkonnakohus ei nõustu alljärgnevalt toodud muudatustega. Peamiseks põhjuseks on asjaolu, et kuna seaduses jäävad kehtima vastavad üldpõhimõtted, ei ole erisuste kehtestamine vajalik või esinevad teatavad vastuolud.

- § 15 lg 2¹ – kehtima jääb üldsäte füüsiliste isikute puhul, mistõttu ei ole erisäte vajalik.
- § 44 lg 1¹ – kehtima jääb üldsäte, mistõttu ei ole erisäte vajalik (lisaks § 8 lg 5).
- § 65 , § 65¹, § 65² – ringkonnakohus ei toeta tunni- ja toimingupõhist pankrotihalduri tasu ega lisatasu kehtestamist. Pankrotihalduri tasu peaks olema määratud protsendi alusel ning lähtuda tuleks pankrotivara suurusest nagu kehtivas seaduses. Siiski tuleb rõhutada, et halduri tasu peab hõlmama bürookulusid, tasu peab katma tavapäraseid kulutused.

Samas on põhjendatud määrata füüsilisest isikust võlgniku pankrotimenetluses halduri tasu toimingu järgi. Toiminguks on kogu pankrotimenetlus. Haldur saaks menetluse algusetapis valida, kas tasu määratakse toimingupõhiselt või tabeli alusel ning teeb vastava otsuse pankroti väljakuulutamise järgselt, andes sellest teada ka võlausaldajatele.

- § 93 lg 1 – säte tuleks jätta muutmata, kuna praktikas on välja kujunenud kahekuuline nõuete esitamise tähtaeg.
- § 153 lg 1 p-d 4–5 – sätte kohaselt mõistetakse allutatud laenuna ka sellist laenu, mis on antud juhatuse liikme poolt. Lähtudes allutatud laenu olemusest, milleks on kapitali investering, ei saa seda anda juhatuse liige. Sättest tuleb välja jätta põhimõte, mille kohaselt mõistetakse allutatud laenuna ka juhatuse liikme poolt antud laenusid, kuna see on vastuolus allutatud laenu olemuse ja üldtunnustatud mõistega.

3. Täiendavad ettepanekud pankrotiseaduse muutmiseks:

- § 16 – ettepanek tunnistada kehtetuks. Sätte kehtetuks tunnistamise korral väheneksid menetlusosaliste kulud ning menetlus muutuks kiiremaks. Kohus saab hagita menetluses kehtivat uurimisprintsipi kohaldades pidada vajadusel eelistungi ning asjakohased sätted on toodud tsiviilkohtumenetluse seadustikus. Seletuskirjas tuleks märkida, et kohtul ei ole keelatud eelistungit pidada ning seda võib vajadusel teha. Ära tuleks muuta ka eelistungiga seotud sätted.
- § 25 lg 2 ja § 26 lg 3 – ettepanek tunnistada kehtetuks. Kohtuistungit pidamine pankrotiavalduse läbivaatamisel võib olla vajalik, kuid § 26 lg 3 osas on vastav säte olemas tsiviilkohtumenetluse seadustikus, mis keelab hagita menetluses teha tagaseljaotsuseid. Kehtestada tuleks uus § 25 lg 1, mille kohaselt pankrotiavaldus vaadatakse läbi kohtuistungil, kui võlgnik nõuab või kohus peab vajalikuks. Kehtiv § 25 lg 1 peaks muutuma lõikeks 2.

- § 35 – ettepanek täiendada pankroti väljakuulutamise tagajärjesid ning märkida, et poolleiolev kohtumenetlus peatatakse kuni haldur teeb otsuse menetlusse astumise kohta.
- § 43 – ettepanek sätet tervikuna muuta ja täpsustada (kooskõlas nõuete kaitsmist puudutavate normidega). Samuti tuleks muuta lõiget 2 selliselt, et kui poolleiolevas kohtumenetluses on eelmenetlus läbi, siis kohtumenetlust jätkatakse, mitte ei jäeta läbi vaatamata. Lisaks vajaks täpsustamist menetluskulude kandmine pankrotivarast.
- § 74 – ettepanek muuta pankrotitoimkonna liikmete valimiskorda. Kaaluda pankrotitoimkonna liikmete valimise osas sama regulatsiooni, mis on ette nähtud PankrS § 180 lg-s 3. Pankrotitoimkonna liige osutub valituks, kui tema poolt hääletab vähemalt pool kohalviibivatest võlausaldajatest, kelle nõuded moodustavad vähemalt 2/3 kõigi esitatud nõuete summast.
- § 82 lg 6 – ettepanek sätet täiendada, mille kohaselt võlausaldaja häälte arv on võrdeline kaitstud ja rahuldamata nõude suurusega, mitte lihtsalt kaitstud nõude suurusega.
- § 83 – ettepanek võlausaldajate üldkoosoleku otsuse vaidlustamise muutmiseks. Eraldi ei tuleks vaidlustada häälte määramist ja võlausaldajate üldkoosoleku otsust, kuna eesmärk on otsus kehtetuks tunnistada. Ettepanek kehtestada uus reegel, et juhul kui taotletav hääle arv oleks mõjutanud üldkoosoleku otsust, on võimalik taotleda otsuse kehtetuks tunnistamist ja selle raames lahendab kohus ka häälte määramise vaidluse. Seadus peaks selgelt sätestama, et samas vaidluses lahendatakse häälte määramise vaidlus. Võlausaldaja saab hääled läbi võlausaldajate üldkoosoleku otsuse vaidlustamise. Häälte määramist vaatab läbi pankrotikohtunik, kuid võlausaldajate üldkoosoleku otsuse vaidlustamine võib olla tööjaotusplaani alusel teiste kohtunike lahendada. Kui mitu võlausaldajat vaidlustavad üldkoosoleku otsuse, tuleks need liita. Kohtul tuleks enne asja lahendamist ära oodata üldkoosoleku vaidlustamise tähtaeg.

Tuleb juhtida tähelepanu, et ühe võlausaldaja hääled ei pruugi otsust mõjutada, kuid mõjutada võivad mitme võlausaldaja hääled. Võlausaldajatel on võimalik pidada teistega läbirääkimisi otsuse vaidlustamise kohta.

Kohtulahendi peale peaks saama esitada määruskaebuse ja samas vaidluses lahendatakse häälte määramine.

Lisaks tuleks lõikest 4 välja jätta kohtuistungi pidamine. Nõude „läbivaatamine“ asendada sõnaga „lahendab“.

- § 91 lg 1 – ettepanek muuta sätet selliselt, et kohus võib lubada füüsilisest isikust võlgnikul olla /.../. Kohtul on diskretsiooniõigus. Ärikeelu kohaldamist juriidiliste isikute juhtorganite suhtes tuleks samuti muuta.
- § 118 lg 2 – ettepanek muuta sätte sõnastust ning asendada „aegumistähtaeg“ sõnadega „esitamise tähtaeg“.

- § 122 lg 5 – ettepanek sättest välja jätta ühisvara jagamise tähtaeg. Kui pankrotihaldur tähtaja jooksul ühisvara ei jaga, ei tähenda see seda, et vara jagamine ei ole enam vajalik.
- § 123 lg 6 – ettepanek sättest välja jätta vara välistamise tähtaeg. Tegemist on vindikatsiooninõudega. Kui asi on alles, peaks saama alati välja nõuda. Kui asi on maha müüdud, on õigus saada hüvitis.

4. Ringkonnakohus pankrotimenetluse praktika kujundajana

Ringkonnakohus juhib tähelepanu asjaolule, et arvestades 29. märtsi 2019 ja käesoleva seaduse eelnõu muudatusi, saab ringkonnakohtul olema oluline roll kujundada pankrotimenetluse praktikat. Nimelt PankrS § 5 lg 2 järgi ringkonnakohtu määruse peale määruskaebuse kohta võib edasi kaevata üksnes siis, kui see on käesolevas seaduses ette nähtud. Vaatamata sellele on ringkonnakohus seisukohal, et täielikult ei tohiks välistada ringkonnakohtu õigust teha asjas määruseid kirjeldava ja põhjendava osata. Ringkonnakohus nõustub, et põhjendatud määrus tuleks teha asja lõplahendamisel.

Ringkonnakohus toob järgnevalt välja, millistes asjades on kaotatud või kavatsetakse eelnõuga kaotada kaebeõigus Riigikohtusse ringkonnakohtu määruse peale ning millistes asjades on kaebeõigus säilinud:

29. märtsi 2019 muudatustega kaotati kaebeõigus Riigikohtusse järgmiste määruste peale:

- § 14 lg 2 (pankrotiavalduse menetlusse võtmisest keeldumise määrus)
- § 68 lg 6 (halduri vabastamise määrus)

Eelnõuga plaanitakse täiendavalt kaotada kaebeõigus Riigikohtusse järgmiste määruste peale:

- § 32 lg 5 (pankrotimäärus) – ringkonnakohus peab tegema põhjendatud määruse
- § 145 lg 4 (jaotusettepaneku kinnitamise määrus) – jaotusettepaneku sätted tunnistatakse kehtetuks

Kaebeõigus Riigikohtule säilib järgmiste määruste peale:

- § 29 lg 6 (menetluse lõpetamise määrus pankrotti välja kuulutamata raugemise tõttu)
- § 89 lg 5 (võlgniku trahvimine, sundtoomine, arest)
- § 91 lg 4 (ärikeeld)
- § 100³ lg 6 (võlausaldajate nimekirja kinnitamine)
- § 164 lg 3 (pankrotimenetluse lõpetamise määrus)
- § 171 lg 5 (kohustustest vabastamise menetluse algatamise või algatamata jätmise määrus)
- § 175 lg 6 (kohustustest vabastamise või sellest keeldumise määrus)
- § 177 lg 4 (kohustustest vabastamise määruse tühistamise määrus)
- § 183 lg 4 (kompromissi kinnitamise või kinnitamata jätmise määrus)

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Pappel

Tartu Ringkonnakohtu esimees